

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 2. zvezka.

Cecarica Elizabeta †	33.
Vsi sveti	34.
Verne duše	35.
Življenje sv. Marjete Kortonske.	
IV. pogl. Sv. Marjeta spokornica v 3. redu sv. Frančiška	37.
V. pogl. Križanje mesa in grešne požljivosti	39.
Nekaj o pokorščini do spovednika	40.
Življenje častiljivega br. Petra Bardsija.	
3. pogl. Peter Bardsij sprejme redovno obleko	50.
Pregled pokrajin ali provincij in kustodij reda manjših bratov	53.
Kaj je naše sedanje življenje?	58.
Gladjolji, dálje in trítome v cerkv. lepotičju o polet. praznikih. (Konec)	59.
Nauki in zgledi svetih redovnikov reda manjših bratov. Poterpežli-	
vost.	60.
Priporočilo v molitev	63.
Zahvala za vslišano molitev	64.

V GORIČI.

Hilarijanska tiskarna.

1898.

(Dalje.)

Pisana palica! Ste videli? Ruski statskij sovetnik, pa spravlja našo učeno senco na jezikoslovno pašo tete Germanije! O jennasta! Sicer lepo je res na tem pašniku in, kar je zlasti važno, polno učenih senc se po njem pase; ne zamerite torej, če se naša nekoliko predolgo pomudi mej njimi.

Torej ž kočevski se ne da izvajati iz slovenščine; prav nasproti, kočevskemu moramo mej vsemi nemškimi narečji priznati najstrožjo doslednost v razvitku prvotnega s. Blizu vsa nemška narečja namreč spreminjajo prvotni s v nekih, neketera menj, neketera več, primerih v š. Kako je bilo to v stari nemščini, seveda ne vemo za gotovo, ker latinska abeceda, ki se rabi v najstariših spominikih, nima določenega znamenja za š; ali sklepati se da tako: Ako se zdaj piše *Stall* in izgovarja *š tall*, se je moglo tudi v stari nemščini govoriti *š lahta* (od koder je poljsko *szlachta*) in vendar pisati *slahta*; ravno tako se je moglo izgovarjati *šweštar*, dasiravno se je pisalo *swestar*. V resnici sodi *Rapp* v spisu „Geschichte des Buchstaben S“ v „Deutsche Vierteljahrsschrift 1856, Heft 4. S. 143 ff.“ (glej: Rumpelt, Deutsche Grammatik; Lautlehre pag. 288 in zlasti pag. 300 in dalje), da je bil v stari nemščini vsaki pisan s v izreki š, za glas s, ki je iz prvotnega d (dolenje nemškega t), pa se je pisal z. In da to ni prazna misel, kažejo naši friziški spominiki, kjer v resnici vidimo za glasove š, ž, č navadno čerko j, za glasove s, z, c pa čerko z: „bose, sivuot, criskeu, vuensih, minsih, poronso, nas“ itd. za: „bože, život, kriščen, večih, mīn'sih, poračo, naš,“ pa: „naz, zloveza, gozpodi, vzēl, zlodeiu, zuetih denuiz, zridze“ itd. za: „nas, slovesa, go-spodi, vzēl, zlodēju, svetih dēvic, sridce“. Tudi ne more biti samo naključje, da pišejo stari hervaški kajkavci (in podobno Mažarji) za glasova ž in š čerko s ali ss, za glasova z in s pa čerki z in sz: „vřivate, preřteti, pobofnō, premislyavati, dragfega, dersanya“ itd. za: „vřivati, preřteti“ itd., nasproti: „zpozuali, izkali, zaslužim“ za: „spoznali, iskali, zaslužim“ itd. Naposled se dajo navesti za Rappovo misel nemške izposojenke, ki jih nahajamo že v stari slovenščini; zlasti znamenito se mi zde v tem ozira besede: „šāfrānū, šīda, hyša in hyža“, staronem. „safran, sīda, hūs“. V prvih dveh so slišali stari Slovenci še š, naši prednjiki pa že ž: „žāfran, žīda“. V tretji se je ohranil š pri nas celo do današnjega dne; vendar so slišali tudi mehčanje v ž že stari Slovenci in, kar je še posebno znamenito, že v stari slovenščini se prikazuje ta beseda tudi z današnjim mehkim s t. j. z: „hyzū, hyzina“.

Po vsem tem bi se torej nekako po pravici smelo sklepati tako: Prvotni indogermanski s je bil v stari nemščini š. Ta se je pa mej dvema samoglasnikoma že zgodaj začel mehčati v ž. Pred samoglasniki v začetku besed to mehčanje ni bilo tako splošno, kaker pričajo razen kočevskega menda vsa južno nemška narečja, kjer se začetni s še zdaj terdo izgovarja. Ali mnoge

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XVII. tečaj.

V Gorici, 1898.

II. zvezek.

Cesarica Elizabeta. †

Ravno se je bil dotiskal zadnji zvezek „Cvetja“ in imel razposlati, ko je pretresla vesoljni svet grozovita novica iz Genfa ali Ženeve, da je naša vboga, nesrečna cesarica vmorjena! Človek, ki je človek le po podobi in po jeziku, po sercu in po duhu pa ljuta, stekla zver, ta človek, ta izveržek človeštva je prebodel z morilnim jeklom preblago serce, ki ni storilo niti želelo hudega živi duši na svetu! In zdaj, kralji, spoznajte, zmodrite se vi, ki sodite zemljo. *Et nunc reges intelligite, erudimini, qui judicatis terram. Ps. 2, 10.* Tako daleč pride človek brez Boga, človek brez vere. Da! vera je potrebna. To so priznali ob tej grozni priliki tudi taki, ki sicer ne marajo za njo, ki jo celo preganjajo in zatirajo. Zlasti je pa naš presvitli cesar ob tej strašni nesreči, ki ga je tako nepričakovano zadela, zopet dal najlepši zgled žive vere in trdnega zaupanja v Boga, zgled, ki mora tudi nas potrditi v dobrem in le še bolj vneti v naših srcih ljubezen do tako dobrega in vender tolikanj nesrečnega našega očeta in gospodarja. Res je vreden naše ljubezni in hvaležnosti, pa v tolikih nesrečah in težavah tudi potreben naše molitve. Molimo torej vsi za njega veličanstvo presvitlega cesarja, pa molimo tudi, posebno zdaj, za njeno veličanstvo, našo dobro rajno cesarico Elizabeto. Bog Ji daj večni mir in pokoj, in večna luč naj Ji svetli v svetih nebesih!

Vsi sveti.

Starodavna plemenita rodovina ima mej svojimi predniki celo versto imenitnih, velikih mož, ki so razširjevali v življenju sè svojimi čednostmi bliščobo in blagoslov okoli sebe. Sedanja glava te visoke rodovine, oče več otrok, gleda sam sè spoštovanjem in ponosom na svoje prednike in spodbuja tudi svoje otroke, naj časte svoje očete in naj se s krepostmi vredne kažejo slavnega imena, katero nosijo.

Tako dela tudi sv. Cerkev na vseh svetih dan. Kje je rodovina, ki bi se mogla ponašati s taka versto najplemenitiših zaslužnih udov, s tako slavno preteklostjo kakor sv. Cerkev? Dnevi, ki so bili svetnikom na zemlji odmerjeni za bojevanje in svete vaje, dnevi, ko so se borili za svetost, za Boga, so potekli, svetniki so šli v prebivališče, katero jim je Bog pripravil. Nove in vedno nove prebivavce je dobival nebeški Jeruzalem, in sedaj, po stoletjih, je tako narastlo njih število iz vseh ljudstev in narodov, iz vseh stanov in časov, „da jih ne more nihče prešteti“. In sv. Cerkev, velika, častitljiva mati vseh teh tisočev, ona se veseli svojih otrok, ki so šli v večno slavo, ter gleda z nepopisljivo tolažbo na nje posebno na praznik vseh svetnikov. Ta slavna mati kliče svoje še na zemlji živeče otroke ta dan v svoja svetišča, da bi jih opomnila na njih poveličane brate in sestre v nebesih. S tem jih hoče spodbuditi k večemu spoštovanju do svetnikov; kaže jim njih bliščeče čednosti in plačilo, katero so za nje prejeli, ter jih hoče na ta način oserčiti za posnemanje svetnikov, za hojo za njimi. Sv. Cerkev želi, da naj ostanejo vojskujoči se njeni otroci v tesni zvezi s poveličanimi, da naj vojskujoči se časte poveličane in se jim priporočajo, poveličani pa goreče prosijo za svoje vojskujoče se brate in sestre.

Kak veličasten praznik je tedaj praznik vsih svetih! Ko se v duhu združijo vsi otroci častitljive matere, sv. Cerkve, tisti, ki so v nebesih, in tisti, ki se na zemlji, in ponovijo veliko zavezo ljubezni; ko dajo roko tisti, ki so vže v pravi domovini, potujočim, da jim bodo sè svojo prošnjo pomagali srečno dospeti v hišo Očetovo, potujoči poveličanim, da se bodo nad njih zgledom spodbujali in krepčali in da jih bodo radi na pomoč klicali. — —

Tedaj serčnost, vi še potujoči bratje in sestre, serčnost! Vsi smo na potu k poveličanim, vsi pridemo mej svetnike po

Kratkem romanju in boju, če bomo le pogumno stopali dalje in se stanovitno borili. Da se vspešno, zmagonosno vojskujemo, k temu nas spodbuja poveljanih bratov in sester bliščeči zgled, k temu nas spodbuja plačilo, katero bomo tudi mi enkrat prejeli — k temu nam pripomore njih sočutna prošnja, zlasti na njih praznik, na praznik naših priprošnjikov, vseh svetnikov.

Torej, bratje in sestre v Kristusu! ne pripustimo, da bi bilo zastoj za nas opominjevanje, spodbujanje, tolažba in pomoč praznika vseh svetin.

P. B. R.

Verne duše.

Spomin vernih duš obhaja sv. Cerkev dušam v vicah v pomoč in nam v opomin. Svoje žive otroke zbira okoli grobov svojih vmerlih otrok, ter jim stavi pred oči terpljenje in britkosti vernih duš v vicah z opominom, naj jim pomagajo z molitvijo in dobrimi deli, ker molitev in dobra dela odpirajo studence božjega vsmiljenja, da se kaker hladeče zdravilo razlijó čez terpečo Cerkev.

Pa s tem, da se obleče v černo, da zapoveduje zvoniti za mertve, da obhaja slovesna opravila za nje, s tem spominja sv. Cerkev svoje živeče otroke tudi na smert in terpljenje, ki njih čaka na onem svetu. Glejte, jim kliče, ko jih pelje na groblje, tu boste enkrat tudi vi v črni zemlji počivali, tu je tudi vaših teles prihodnje prebivališče.

Napotiva se, dragi bravec, še midva k naju prihodnjemu stanovanju na pokopališče. Ne bo ga treba daleč iskati, saj ima vsako mesto, vsaka občina svoje pokopališče, svojih mertvih prebivališče. Tvoje rojstno mesto morebiti šteje na tisoče, tvoja rojstna vas na stotine ljudi, in vsako leto se jih mnogo rodi, tako, da število prebivavcev vedno narašča. Nekaj časa žive, potem se morajo preseliti v drugo mesto, v drugo občino — podzemeljsko, na pokopališče. O kako pogostoma naznanjajo žalostni glasovi sè zvonika, da se je zopet preselil eden, zopet ena preselila v podzemeljsko mesto. Vrata tega mesta odpira grobokop z lopato, in kerste, ki leže ena poleg druge, to so hiše mertvih prebivavcev. Tesne so te hiše in slabe, zbite iz nekaj desak. V njih stanujejo, kateri so nas zapustili, na temnem prostoru, eden zraven drugega, samotni in mertvi. Ali kaj

pravim? Samotni? Mertvi? Nigdar ni dolgo, pa se začne gibati življenje v mertvem telesu; ostudni červje se ga lote in snedoga v kratkem, da ga ne ostane ko nekaj prahu in terdih, suhih kosti. Celo hišica se s časom zruši ter naredi prostor novemu prihodniku. — Tako se množi podzemeljsko mesto od leta do leta. Stotine pridejo k stotinam, stotine se namnože do tisočev, in čez nekaj let je število prebivavcev podzemeljskega mesta večje od števila živih tistega kraja. Tjakaj torej se boš prejel ali slej tudi ti preselil. Enega dne bo zapel mertvaški zvon — kedo je pa vmerl? bodo povpraševali. Ta in ta, se jim bo odgovorilo. Potem bodo rekli: Bog mu daj večni mir in pokoj, položili te bodo v ozko hišico, in čez malo časa boš tudi ti plen červov in trohnenja. In vender, dragi bravec, morebiti navezuješ svoje serce na prazno čast v očeh ljudi, na posvetne časti in veselja? Oj pomisli vender, kaj ti bo vse to koristilo, ko boš enkrat počival v podzemeljskem mestu? Vprašaj vse, ki so že tam, kaj imajo sedaj od tega, da so bili na svetu spoštovani in češčeni?

Ali si morebiti nečimeren otrok tega sveta, kateremu je nad vse lepa postava in gizdava obleka? Kaj bo s tem potem, ko te spustijo v to podzemeljsko mesto?! Morebiti imaš v čisljih denar in premoženje! morebiti se pravdaš zanj in skopariš; če je bilo krivično pridobljeno, morebiti se ne moreš pripraviti, da bi se ločil od tacega premoženja. Pomisli, kaj bo tedaj, ko boš ležal v grobu, vbog, vsega oropan.

Ali je navezano tvoje serce na vživanje, na jed in pijačo, na veselice in zabavo? Oh, morebiti se brez obotavljanja vdajaš celo nečistemu razveseljevanju! Gorje tebi, ko bo vgasnilo oko, s katerim si tolikokrat gledal, kar ti ni bilo dovoljenega, ko bodo oterpnile roke, s katerimi si tolikokrat delal, kar si vedel, da ne smeš, ko bo začelo trohneti tvoje telo, ki je bilo orodje tako gnjusnega greha, ko bodo v podzemeljskem mestu „molji tvoja postelja in červje tvoja odeja“. — Telo, mrtvo, sicer tedaj vsega tega ne bo nič čutilo — ali kje bo takrat tvoja duša? V peklju? Ne daj Bog tega! Ne, v peklju ne boš, ako si se z resnično pokoro z Bogom spravil, preda si se ločil s tega sveta. Ali boš v nebesih? Bog daj. Bog daj! Vender je težko misliti to, ako nisi imel časa na tem svetu dostati tudi časne kazni, ki si jih zaslužil s svojimi mnogimi grehi.

Torej v vica! Ali pa veš, kaj so vice? Vice so pekli,

samo da niso večne. „Z ravno tistim ognjem se žgo pogubljeni in čistijo izvoljeni“, uče cerkveni učeniki. Ali je torej terpljenje v vicah tako hudo, kaker v peklu? Ne, predragi! terpljenje v vicah je hujše ko v peklu; tega ne pravim jaz sam od sebe, tako sodijo svetniki, sv. Avguštin, sv. Leonard Portomavriški. (Predica delle anime del purgatorio). In sv. Bernard pravi: „Vse kazni, ki si jih more kedo izmisliti na tem svetu, niso nič v primeri s kaznimi v vicah“. — O predragi, kako malo si mi k sercu jemljemo take gotovo dobro pretehtane nauke, kako lehkomisljeno si služimo in celo sami sebi napovedujemo vice, kaker bi bile vice nekaj čisto lehkega, nekako sobotno vnaivanje in kertačenje, britje in česanje, le kratko, malo zoperno pripravljanje na veseli praznik, na večno nedeljo! Nedelja v nebesih bo večna, res! in sto let in tisoč let je proti večnosti nič. Ali pa bo nič tudi za vbogo dušico v vicah? Oj ne mislimo na vice tako brez strahu, ne služimo si jih tako lehkomisljeno! Delajmo pokoro za svoje stare grehe dokler imamo čas na tem svetu, bodimo vestni in natančni tudi v majhnih rečeh in ne zanemarjajmo odpustkov, ki nam jih ponuja katoliška Cerkev v tako obilnem številu.

P. B. R.

Življenje sv. Marjete Kortonske.

P. A. M.

IV. POGLAVJE.

Sv. Marjeta spokornica v tretjem redu sv. Frančiška.

Spokornost Marjetina je bila tolika, da je želela stopiti v najstrožji red ali pa kaker Marija Egiptovska živeti v puščavi. Ker je pa bila mati enega dečka, je morala zanj skrbeti, mej svetom ostati in v potu svojega obraza za se in za sinčka kruh služiti. Na vso moč je zato hrepenela stopiti v red, ki svojim udom dovoljuje ostati mej svetom in vender delati za visoko popolnost, namreč v tretji red sv. Frančiška, ki se tudi spokorni red imenuje. Zdihovaje in jokaje je prosila patra gvardijana Kortonskega, da jo sprejme.

Previdnim patrom pa je bila spokornica še premalo znana, zato je niso precej sprejeli v tretji red. Ker je bila še mlada in

jako lepa, je bila izpostavljena še mnogim skušnjavam, zato je morala dlje časa dokazovati svojo stanovitnost in vaditi se v pokori. Ponižno se je tudi vdala poskušnji in dajala vsaki dan lepše zglede spokorne gorečnosti.

Čez nekaj časa je zopet prosila za sprejetje, pa čeravno je svojo prošnjo večkrat ponovila, vedno je prosila zastonj. Ostala je sicer zmirom ponižna in vdana, vendar je slednjič le rekla: „O moji očetje, katerim me je sam Bog priporočil, nikar se več ne pomišljajte za radi mene! Ke bi morala tudi celo življenje ostati v divji puščavi, nobena stvar, nobena skušnjava bi me ne prestrašila, ker vse svoje zaupanje stavim v dobrega Boga, ki me tako milostno nazaj kliče. Čemu se še bojite, ko ste vendar videli, da sem svetu vbežala, da sem stopila v družbo pobožnih žen, da sem s pomočjo milosti poboljšala svoje življenje“?

Takim silnim prošnjam se frančiškani niso mogli več vstavljati, določili so ji dan in uro, ko bo sprejeta v tretji red. Bilo je to l. 1277.

Spokornica je bila stara trideset let.

Kustos provincije aréške je bil takrat p. Rajnald iz Kortoné, v vsakem oziru izversten mož. Ob določenem času je prišla k njemu Marjeta ter ga s povzdignjenimi rokami in vsa v solzah prosila za spokorno obleko tretjega reda. P. Rajnald ji pred pričami pove dolžnosti in na to je prejela mej molitvami redovnih bratov in sester vbogo spokorno obleko, ki jo je bolj razveselila, ko dragocena obleka, ki jo je bila dobila v hiši onega plemiča.

Zdelo se je, da je Marjeta z novo obleko dobila tudi novega duha.

S podvojeno gorečnostjo je hitela po potu pokore in spokorne solze kar niso hotele prenehati teči. Prečula je cele noči ter živela v največem vboštvu, v molčečnosti, postu in premišljevanju britkega Kristusovega terpljenja. Pridna je bila na vso moč pri vsakem delu, rada je postregla bližnjemu in pomagala vbožcem.

Občudovati so jo morali angelji in ljudje.

Bog jo je kar obsipal s svojo milostjo, tako da so se tudi nad njo spolnile besede apostelnove: „Kjer je bil greh obilen, je bila še obilniša milost“. (Rim. 5, 20).

Ta milost se je kazala v nenavadni ljubeznjivosti, s katero jo je dobri Bog k sebi vabil. V svoji duši je slišala Boga govoriti in odgovarjati na njena vprašanja, kaker bi stal pred njo. Tudi je slišala včasih besede, kaker bi prihajale od neke zunanje

strani. Neki tak zunanji nagovor je najberž slišala kmalu potem ko je bila stopila v tretji red. O tem dogodku pripoveduje njen spovednik p. Junta: „Ko je enkrat molila pred podobo Kristusa, jo je nagovoril in vprašal: Kaj hočeš, vboga stvar? Ona pa je precej razsvetljena od sv. Duha odgovorila: Jaz ne iščem nič drugzega in nočem nič drugzega, kaker tebe, o moj Gospod Jezus!“

Drugikrat je zopet v molitvi slišala glas božji, ki ji je po verstih naštel vse milosti, ketere je bila doslej prejela. Zdelo se ji je, kaker da vidi dolgo verigo, sestavljeno iz samih zlatih udov, s katerimi jo je Bog k sebi vlekel.

O kako močne in mnoge so vezi, s katerimi Bog te svoje k sebi vleče! O kolikokrat se vresničijo besede: „Z večno ljubeznijo te ljubim, zato te iz usmiljenja k sebi vlečem“. (Jer. 31, 3.)

Marjeta se je bila popolnoma izročila Bogu in zato jo je vodil, kaker vsacega, ki se z grešnega pota k njemu verne, po onih treh potih, od katerih nam toliko pripoveduje sv. pismo in knjige razsvitljenih mož. On jo je vodil najpoprej po potu očiščevanja skozi mnoge bolečine, temo in žalost; vodil jo je po poti luči in razvitljenja, kjer je z največo sladkostjo in veseljem opravljala svoje pobožnosti; vodil jo je slednjič po potu združenja, onega združenja, v katerem duša tako rekoč počiva v božjem naročju in le ljubezen diha.

Poglejmo zdaj kako se je ta duša dala voditi po teh treh potih.

V. POGLAVJE.

Križanje mesa in grešne poželjivosti.

Od Boga samega vpeljana na pot očiščevanja je Marjeta zelo napredovala v čednostih in kmalu spoznala veliki pomen besedi apostelja: „Keteri so pa Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred.“ (Gal. 5, 24.) In ke bi sama ne bila spoznala tega, ji je Bog razodel, ki ji je rekel: „Ako hočeš nasledovati Magdaleno in deležna postati tolažbe, kakeršno je ona vživala, zapusti vse, kar je vgodnega tvojemu telesu, prizadevaj si vse ude telesa, ki so v grešni prevzetnosti mene žalili, podvreči duhu s tem, da jih stareš kaker žitno snopje, ko se omlati.“ In da bi ne postala malosserčna ji je rekel: „Zarad posta in zatajevanja ne boš tako oslabela, da bi ne mogla hoditi k pridigam in sv. mašam v frančiškansko cerkev, dokler je to meni dopadljivo“.

Z veseljem je Marjeta poslušala ta opomin in tako hrepenela mertviti svoje telo, kaker bi bila postavljena na kraljevi prestol. Prečula je toliko noči, kaker da bi ji spanje ne bilo več potrebno; brez prenehanja je molila in s toliko pobožnostjo premišljevala terpljenje Kristusovo, da se je večkrat v nezavesti zgrudila na tla kaker mertva.

Ostro se je bičala in tolkla s pestmi tudi po obrazu, da je bila vsa ranjena in otekla. Mesa, jajec in sira ni hotela uživati, jedi ni belila z mastjo temuč le z oljem. Pozneje se je zderžala celo vsake kuhane jedi in vživala le kruh, orehe, mandeljne ter ostajala tešče večkrat do tretje ure popoldne ali tudi do večera. Poprej je jako rada jedla sladke fige, od zdaj naprej ni nobene več pokusila celo svoje življenje. Ako se je mej dnem kaj pregrešila s poslušanjem praznih posvetnih pogovorov ali sama kaj preveč govorila, je delala zato ostro pokoro. Da bi se vadila v ponižnosti, je šla prosit od hiše do hiše in nigdar ni tela kaj družega sprejeti kaker škorjice ali koščke slabega kruha.

Neko sveto nevošljivost je občutila vselej, ko je videla kakega ubožca ali bolnika. „Rada bi rešila, je rekla svojemu spovedniku, te uboge terpine njih terpljenja in sama nosila vso njih nesrečo.“

V Monte Pulčjano in okolici je hotela popolnoma popraviti pohujšanje, katero je bila storila s svojo ošabnostjo in svojim slabim življenjem. Svojega spovednika p. Junta je prosila dovoljenja, da bi jo neka ženska okrog vodila navezano na štrik in siromaško oblečeno ter ljudem oznanjevala: „To je tista Marjeta, ki je nekedaj po teh krajih mnogo duš pohujšala s svojim ošabnim obnašanjem, s svojo nečimernostjo in slabim zgledom“. Toda previdni spodednik ji tega ni dovolil, ker je vedel, da vse dobro je le tedaj resnično dobro, dokler je gotovih mejah.

Velikost ljubezni in kesanja jo je silila popačiti svoj obraz, ali tudi to je zabranil modri spovednik.

Koliker bolj pa se je krotila njena gorečnost v zatajevanju na zunaj, toliko bolj je rastla znotraj. Postajala je vedno bolj podobna Jezusu križanemu, kateri jo je tudi vedno podpiral. Čeravno je bila namreč zjutraj pogostokrat tako slaba, ko je vstala s terdega ležišča, da se skoraj ni upala priti v cerkev, jo je vendar kar nenadoma prešinila tolika moč, da je urno in krepko hitela tjakaj kaker najbolj zdrav človek.

Svojemu spovedniku je razodela, kako se počuti pri vsi svoji ostrosti.

Rekla mu je: „V terpljenju mojega telesa vživa moja duša veliko veselje; boji se pa, da bi me vi ne prisilili in mi ne zapovedali pod pokorščino vživati kuhanih jedi in piti vino“. — „Kako se more, je nadalje rekla, to moje telo pritoževati nad slabostjo in boleznijo, ko je bilo dovelj močno, da je samo sebi služilo in streglo posebni nečimernosti? Zato mu bom celo svoje življenje tako malo verjela, kaker se malo veruje zapeljivcu, roparju in najhujšemu sovražniku.“

Začuden je poslušal p. Junta te njene od velike spokornosti navdahnjene besede.

Da bi svoje telo krotila tudi glede stanovanja, je prebivala prav blizu hiše onih gori omenjenih pobožnih gospô v vbožni celici ter živela kaker ostra puščavnica in na vse načine mervila svoje telo.

Prav lep dokaz resničnega spreobrnjenja je dala, ko se ji je približal peklenski skušnjavec. Zdelo se ji je, da ga sliši govoriti:

„O ti revica! Kaj pa delaš v tej celici? Svetujem ti, da vže enkrat prenehaj toliko hrepeneti po nenavadnih milostih, da se zadovoljiš z navadnimi milostmi, kakeršne tvoji redovni tovariši in tovarišice prejemajo od posta, božje službe in drugih pobožnosti. Kaj delaš toraj tukaj vbožica? Čemu končuješ zaperta v to celico dušo in telo?“

Serčno je ona odgovorila zapeljivcu: „Odgovori mi ti skušnjavec, odgovori mi: Ali naj tebi le en trenutek služi kaka stvar, tebi ki vedno le hudo želiš, tebi ki nisi človeka ne vstvaril, ne odrešil, ki ga tudi ne ohranjuješ in ne vladaš? Človek mora zvest biti le svojemu stvarniku, odrešeniku in gospodu, ki povsod svoje služabnike razveseljuje in povišuje ter jim bo dal tudi plačilo, večno veselje. Ali ne martra slaba vest celo življenje tistih, kateri poslušajo tvoje strupene besede? Ali jih ne čaka večno pogubljenje? Zato hočem sè vsemi močmi vedno služiti Gospodu Jezusu, ki svoje služabnike v nebesih in na zemlji časti, ki me je naučil zatajevanje, ki mi je obljubil večno življenje, ako v dobrem stanovitna ostanem“.

Pri vsi svoji stanovitnosti in serčnosti je vendar tudi ona skusila to, kar skuša vsak vcjščak Kristusov in kar je sv. apostelj Pavel sam o sebi rekel: „Drugo postavo čutim v svojih udih, ketera se bojuje zoper postavo mojega duha, ketera me deva v sužnost pod postavo greha, ketera je v mojih

udih.“ (Rim. 7, 23.). Bog namreč pripušča, da tudi njegovi zvesti služabniki večkrat kaj takega store, kar nasprotuje njih boljšemu spoznanju, Bog pripušča to, da jih ohrani v ponižnosti.

Neko nedeljo v sv. postnem času, ravno ko je prišla Marjeta iz cerkve, kjer je bila storila razne sv. sklepe za ta sv. čas pokore, jo je obiskala neka vsmiljena žena in ji prinesla nekoliko kuhanega zelja, da bi se malo okrepčala. Ko jo je le silila, je Marjeta pokusila nekoliko tega zelja, pa hitro je občutila nenavadne bolečine v želodcu, še večje pa v duši. Celo noč je prečula in bridko jokala. Slišala je govoriti Jezusa: „Kako naj te deležno storim svoje pričujočnosti, ko sem rekel v mojem evangeliju: Pazite, da ne bodo obtežena vaša serca? Ti maloverna! Jaz poživljam svetnike in angelje v nebesih brez pozemeljske hrane, ketere se ti poslužuješ, in ti se vender bojiš, da bi te zapustil. Ostani toraj pri poprejšnem živežu, pri vodi in kruhu, pri oreh in mandeljnih.“ Po tem posvarjenju jo je Gospod potolažil: „Tej hrani, je rekel, hočem dati toliko sladkost in prijetnost, da bo popolnoma pokrepčala slabost tvojega telesa, v katero si iz ljubezni do mene prišla. Ko bo pa tvoje telo zavoljo zderžnosti močno obnemoglo, ko boš zgubila ves okus za vino in jedi, takrat ti bom dovolil boljšo hrano.“ Ta sv. spokornica je v resnici zgubila ves okus za jedi, ketere so se ji zdele kot cestno blato. Spovednik jo je hotel pregovoriti, da bi poklicala zdravnika, pa odgovorila mu je: „O jaz želim, da bi bilo končano to telo in snedeno od červov.“ Ko je zarad slabosti vže komaj govori'a, je vender mislila, da se telo le bolno dela ter ga imenovala skrivnega izdajalca.

V duši je čutila opomin, naj se pri vsaki jedi in pijači spomni na Jezusa in njegovo ljubeznjivo sladkost. Ko so ji enkrat neke pobožne žene prinesle kuhanih fig in jo prosile naj jih vender nekoliko vžije, je ona res nekaj vzela in opustila spomniti se na Jezusa. Pa precej je občutila v sercu očitiranje. Prosila je žene, naj jo samo puste in močno je objokovala to malo nezvestobo.

Nekaj o pokorščini do spovednika.

Jezus je pri zadnji večerji, ko se je poslavljal od svojih ljubljenih učencev, mej drugimi rekel tudi te besede: „Kamer jaz grem, vi ne morete priti.“ (Jan. 13, 33) Takoj se oglasi goreči Peter: „Gospod, kam pa greš?“ Na to vprašanje ni Gospod naravnost odgovoril, da ne bi zbegal svojih učencev. „Kamer jaz grem“, je rekel, „zdaj ti ne moreš za menoj iti; petlej pa pojdeš za menoj.“ Jezus je hōtel reči Petru: V smert na križu grem, odrešit človeški rod, in potem v nebesa; preslab si še sedaj, da bi mogel iti z menoj, toda ob svojem času pojdeš, križan boš in potem pojdeš za menoj v nebesa.

Kam greš? Da, kam greš? Kam gremo? O kako važno vprašanje za vsacega! Dragi brat, draga sestra, kaj moreš odgovoriti na to vprašanje? Nič gotovega. Ne vem, moraš reči, mislim in upam, da grem proti nebesam, da grem k Bogu, da bom zveličan. In prav si rekel, ko si priznal, da ne veš, kam greš. Sv. Pavel je bil svet mož, mej vsemi apostelji je on največ preterpel za Jezusa in vender, kaj pravi? „Ničesar nimam na vesti, vender v tem nisem opravičen“. (1. Kor, 4, 4.) In na drugem mestu: „Delajte sè strahom in trepetom za svoje zveličanje.“ (Fil. 2, 12.) Če sv. Pavel, tak svetnik, ni bil gotov svojega zveličanja, če se je tak mož bal pravičnega sodnika, kako bi se morali še le mi bati, mi, ki nam vest dosti očita, in ki ne delamo niti približno s tako gorečnostjo za zveličanje svojih duš kaker je delal sv. Pavel. Če tedaj hočemo, da bomo smeli bolj po pravici upati, da pridemo v nebesa, premislimo, ali smo na pravi poti? Ako tega ne vemo, ali nimamo iskati vodnika, ki kam bo kazal pravo pot proti nebesam? In kedo nam more biti tak vodnik? Tak vodnik nam more biti dober spovednik. Ali najboljši vodnik te ne bo pripeljal na pravi kraj, ako ne boš hodil, kaker ti on veli. Ni torej zadosti, da si našel dobrega vodnika, če se mu pa ne daš voditi. Le ako se mu do dobrega zaupaš, ako ga poprašáš za vsako stopinjo, kjer nisi popolnoma gotov in se zvesto deržiš vsega, kar ti reče, potem smeš upati po pravici, da prideš, kamer si namenjen, v nebesa. Da je to res tako, ti bom skusil naj prej dopovedati. Potem bomo pa premislili, v koliki nevarnosti večnega pogubljenja je tisti, ki ne sluša svojega spovednika. Vodnik v vsem tem nam bodi sv. Alfons Ligvorij.

I.

Vprašajva se torej, dragi bravec, kaj je potrebno k našemu zveličanju, k naši svetosti? Neketeri mislijo, da sveto živi tisti, ki se zelo pokori, ki se biča, na tleh spi i. t. d.; recimo, da bi tak človek nevarno zbolel, pa bi si skušal še naprej silo delati; ali bi dosegel tak človek s tem res svetost? Ne, celo pregrešil bi se. Zakaj? Zato ker bi ravnal zoper božjo zapoved, ki nam prepoveduje bližnjemu, kaker tudi samemu sebi škodovati na telesu; popolnoma jasno pa je, da bi zelo škodoval svojemu telesu slaboten, onemogel človek z ostrimi pokorili, kar bi bilo naravnost pregrešno.

Drugi mislijo, da se svetost doseže z obilno molitvijo, s premišljevanjem, s pridnim obiskovanjem službe božje i. t. d. — ke bi pa človek, čiger dolžnost je delo, n. pr. kmet, delavec, samostanski brat vedno le molil, pri tem pa zanemarjal delo, ta bi se ne posvetil, temuč pregrešil. Zakaj, akoravno je molitev sama na sebi dobra, se vendar ne sme zaradi molitve dolžnost zanemarjati. Posebno zaradi tega bi tako počenjanje ne bilo pravo, ker človek tudi mej delom koliker toliko lahko moli.

Zopet drugi mislijo, da obstoji prava svetost v pogostem prejemanji sv. Rešnjega Telesa. Toda, ke bi hotela n. pr. gospodinja vsako jutro k sv. obhajilu pristopati, in bi ji gospodar po pravici to prepovedal, ker bi pri tem terpelo gospodinjstvo, gospodinja pa bi le še naprej pristopala vsako jutro k sv. obhajilu, ona bi morala za to enkrat odgovor dajati.

V čem obstoji tedaj prav za prav svetost? — V tem, da spolnjujemo božjo voljo.

Pa morebiti boš vprašal: kako pa moremo vedeti, kaj hoče Bog od nas v tem ali onem primeru? To res ni vselej jasno. O, koliko se jih tukaj moti, ker jih strast zapelje, da mislijo, da so božjo voljo spolnili, mej tem ko v resnici slušajo svojo lastno voljo. Kako pa moremo vedeti, če spolnujemo pri svojih delih božjo voljo? To nam je povedal Jezus, ko je rekel svojim učencem: „Gdor vas posluša, mene posluša.“ Sv. Terezija pravi: Duša se mora podvreči spovedniku s sklepom: nič več ne misliti na svoje zadeve, temuč vse svoje zaupanje staviti na Gospodove besede: Gdor vas posluša, mene posluša. To je gotov pripomoček, pravi svetnica nadalje, k spolnjevanju božje volje. Sv. Terezija je tudi dripoznala, da je dospela ravno po tem pripomočku, namreč

s poslušnostjo do svojega spovednika k spoznanju Boga in ljubezni božji. Prav ima tedaj sv. Frančišek Saleški, ko govori: Delajte kakorkoli hočete, nikedar ne boste tako gotovo božje volje spolnili, kaker takrat, kedar boste hodili po potu ponižne pokorščine, katero zelo priporočajo vsi učeniki duhovnega življenja. (Intro. c. 4.)

Gdor sluša svojega spovednika, ta je vedno Bogu dopadljiv, naj vže moli ali se pokori, ali k sv. obhajilu pristopa, ali pa vse to iz pokorščine opušča. Da, gdor dela vse iz pokorščine, si pridobiva zasluženja celo z razveseljenjem, z jedjo in pijačo, zakaj tudi tukaj spolnjuje božjo voljo; zato pravi sv. Pismo: „Boljša je pokorščina kaker darovi“. (Pridig. 4, 17.) Bolj dopadljiva je Gospodu pokorščina, kaker vsi darovi, ketere mu prinašamo s zatajevanjem, miloščino i. t. d. Gdor daruje Bogu svoje premoženje z miloščino, gdor mu daruje svojo čast s tem da prenaša žaljenje, gdor mu daruje svoje telo, s tem da se posti in pokori, ta človek mu da en del samega sebe ali tega kar je njegovega, gdor mu pa svojo voljo daruje in jo podverže pokorščini, ta mu da vse, kar ima, in more zato Bogu reči: Gospod, daroval sem ti svojo voljo, zdaj nimam ničesar več, kar bi ti mogel dati.

Po tem takem je pokorščina do spovednika najbolj Bogu dopadljiva mej vsemi darovi, ki so mogoči. Pa pokorščina do spovednika je ob enem tudi najbolj zanesljivo zagotovilo, da spolnjemo božjo voljo. Blaženi Henrik Suzo pravi, da Bog ne zahteva nobene odgovornosti zastran tega, kar smo storili iz pokorščine. Slušajte svoje duhovne vodnike in ne bojte se zastran tega, kar storite iz pokorščine, zakaj tisti, ki so vam zapovedali, bodo morali za to odgovor dati, ne pa vi.

„Bodite pokorni svojim prednikom in bodite jim podložni, zakaj oni čujejo kaker taki, keteri bodo za vaše duše odgovor dajali“. (Hebr. 13, 16.) Dobro pa si zapomnimo za tem sledeče besede: „Da z veseljem to delajo in ne zdihovaje“. To se pravi z drugimi besedami, da moramo slušati brez oporekanja, ne da bi svojemu spovedniku težave delali. Sv. Filip Neri je rekel: „Tisti, ki žele napredovati na poti popolnosti, se morajo podvreči dobro podučnemu spovedniku, keterega slušajo na mestu Boga“. Gdor tako dela, ta se sme zanesti, da se mu ne bo treba odgovornosti bati zastran tega, kar je storil iz pokorščine. Če si se vadal, dragi tretjerednik, tukaj na zemlji v pokorščini, potem boš mogel odgovoriti, ako te Jezus Kristus na sodnji dan vpraša: zakaj si ta stan izvolil, zakaj si pristopil tolikokrat k sv. obhajilu,

zakaj si to ali ono pokorilo opustil: Gospod, moj spovednik mi je tako vokal, in potem je čisto nemogoče, da bi Jezus Kristus vsega ne odobril, kar si delal po spovednikovem vkažu. P. Markese pripoveduje (Diar. Dom.). da je bil sv. Dominik enkrat v dvojbi, ali naj sluša svojega spovednika ali ne. Gospod pa mu je rekel: „Zakaj dvojíš, ali bi slušal svojega spovednika ali ne, vedi, da bo vse v tvoje zveličanje, kar ti bo vokal.“ S tem je v soglasji tudi nauk sv. Bernarda, ki terdi, da se moramo potem, kar nam pravi namestnik božji tako ravnati, kaker da bi nam Bog to velel. (De praecept. et disc. c. 11.) Janez Žerson pa pripoveduje (Tract. de praep. id Miss.), da je bil enega dne učenec sv. Bernarda v dvojbi zaradi pretanke svoje vesti, ali naj opravi daritev sv. maše ali ne. Sv. Bernard mu je rekel, naj le pristopi k aljarju v zaupanju v Bernarda, in ko je le-ta slušal, so ga takoj zapustile dušne stiske. Pa, morebiti bo gdo rekel, pristavlja Žerson: Da, ke bi imel človek sv. Bernarda za spovednika! in nadaljuje: Ne govoriš prav, če tako govoriš, zakaj nisi se prepustil zaradi tega vodništvu svojega spovednika, ker je le-ta učenjak, mariveč zaradi tega, ker ti ga je odkazal Bog za dušnega vodnika in zato ga moraš slušati ne kaker človeka temuč kaker Boga.

„Pokoren čloyek zmagovalno govori“. (Bukv. preğ. 21, 28.) Sv. Gregor (in lib. Reg. t. 10.) pravi: Po pravici nas tukaj uči modri mož, da bodo zmagali pokorni vse peklenske skušnjave s tem, da podveržejo s pokorščino svojo voljo ljudem, se povzdignejo nad hudiče, ki so z nepokorščino padli. Pobožni opat Kasijan še pravi, da zatre vse strasti, gdor zataji svojo lastno voljo, ker vse izvirajo iz lastne volje. Gdor sluša svojega spovednika, premaga vse prevare satana, ki nas skuša pripraviti z raznimi pobožnimi pretvezami, da bi se lotili nevarnih reči, ki se nam zde na prvi hip hvalevredne, ki so nam pa v veliko škodo. Tako je n. pr. zapeljal hudič pobožne ljudi, da so začeli opravljati preostra spokorna dela, ki so škodovala njih zdravju, potem pa so vse v nemar pustili ter zašli na staro pot pogube. Tako se godi tistim, ki zaupajo le svoji lastni razsodnosti, gdor se pa prepusti vodstvu spovednika, tega ne bodo nigdar take prevare premotile.

Hudobni duh si prizadeva, da bi prevaril boječe duše tudi še drugače; navda jih sè strahom, da bi grešili, če store, kar jim spovednik veli. Kaka zvita prevara hudobnega duha! Kako

si prizadeva nas preslepiti! Toda ne dajmo se mu, znebimo se ga tega praznega strahu in slušajmo učnike duhovnega življenja, ki skoro enoglasno uče, da moramo strah vesti premagati in slušati, karkoli nam je vže spovednik svetoval. Da, slavni dominikanec Aleksander Natalis († 1724 v Parizu) uči v svojih bogoslovnih spisih, da moramo praznemu pomisleku ravno nasproti ravnati; pri tem nauku se naslanja na sv. Antonina, ki se Žersonom očita boječim dušam, da nočejo iz prazne skerblijivosti preboječe svoje vesti premagati. Varuj se — pravi — da ne padeš, mej tem ko iščeš preveliko varnost, v jamo satanovih prevvar, ketere ti nastavlja, če se mu posreči te tako daleč preslepiti, da ne slušaš svojega spovednika.

Zato tudi svetujejo vsi učniki duhovnega življenja, da moramo sicer vedno slušati spovednika, le tedaj ne, ako bi nam kaj očitno grešnega zapovedal. Peti generalj dominikanski Humbert de Romanis († 1277) pravi: Ako ni to, kar se nam zapove, očevidno greh — moramo le-to tako sprejeti, kaker bi nam sam Bog zapovedal (Lib. de Erud. Rel. cap. 1.) In učeni kartuzijan Dionizij († 1471) piše: V dvojljivih primerih se morash ravnati po zapovedi predstojnika, zakaj, akoravno bi nasprotoval vkaz vikšega božji volji, venderle podložni ne greši in sicer zaradi dobrega ne, katero je doprinesel s pokorščino. (In 2. Distr. 39. 9. 3.) Glede tega Žersón pristavlja: Čisto nekaj družega je kaj napačnega storiti iz premišljenosti, kaker pa nekaj storiti, o čemer dvojimo, ali je prav ali ne, in potem pravi da se moramo tega strahu znebiti in spovednika slušati. (Tract. de Consc.) Z eno besedo, gdor sluša svojega spovednika, ta hodi po varni poti. Tudi sv. Frančišek Saleški je rekel, da se še ni nigdar pogubil, gdor je bil v resnici pokoren. Zraven še pripominja, da se moramo glede našega napredovanja v dobrem zaneesti na sodbo svojega spovednika in da ne smemo skušati na kak drug način to jasneje zvedeti.

II.

V kakšni nevarnosti večnega pogubljenja je tisti, ki svojega spovednika ne sluša!

Jezus Kristus pravi, da gdor posluša njegove učence, njega posluša in da kedor njih zaničuje, njega zaničuje. „Gdor vas posluša, mene posluša, gdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.) Ravno to je govoril Bog Samuelu, ko se je le-ta pritožil,

da ga ljudstvo zaničuje, ko mu je vender sam Bog izročil, naj ga on vodi: „Zakaj, niso zaverгли tebe, ampak mene, da naj ne kraljujem nad njimi. (1. Kr. 8, 7) Gdor tedaj malo derži na pokorščino do spovednika, ta malo čisla samega Boga, čiger namestniki so spovedniki.

„Bodite pokorni svojim sprednikom, bodite jim podložni,“ pravi sv. Pavel, (Hebr. 13, 17.) „zakaj oni čujejo kaker taki, ki bodo za vaše duše odgovor dajali, da bodo z veseljem to delali in ne zdihovaje, to bi namreč za vas ne bilo dobro.“ Neketeri spovedanci se prepirajo sè svojimi spovedniki, da bi jih k temu pripravili, dabi se ravnali po njih volji, in na tak način žaliyo vboge dušne voditelje. Toda, to vam ne prinese nikake koristi, zakaj če vidi spovednik, da ga ne slušaš, in če se mora na vso moč truditi, da vstrajaš na pravi poti, na katero te je privedel, se bo končno naveličal nadalje te voditi. Toda, gorje ladiji, na kateri zapusti kermar kermilo! Gorje bolniku, keterega zdravnik zapusti! Zakaj če bolnik noče slušati, ako noče zdravil jemati, katera so mu predpisana, ako hoče jesti, kar mu dopada — ga zdravnik popusti — prepusti ga njegovi lastni volji. Kaj se more upati glede ozdravljenja tacega bolnika? „Gorje samemu, zakaj če pade, ga nima, da bi ga vzdignil.“ (Pridig. 4, 10.)

Gorje spovedancu, ki se hoče sam voditi. Oh, nima ga, ki bi ga razsvetljeval in opominjal, in zato hiti v svojo pogubo.

Sv. Duh pravi vsacemu, gdor pride na svet: „Hodil boš po sredi zaderg.“ (Sir. 9, 20.) Mi vbogi ljudje se nahajamo tu na zemlji mej tisoč zanjkami, to se pravi, mej satanovimi skušnjavami, mej grešnimi priložnostmi in pred vsem mej našimi lastnimi strastmi, ketere nas tolikokrat preslepe. Oh, kedo se bo vender zveličal v sredi toliko nevarnosti? Gdor — pravi modri — se ogiblje zaderg, varno živi. (B. preg. 11, 15.) Toda, kako se jih varovati? — Ako bi šel v sredi noči skozi gozd, v katerem je mnogo prepadov in bi ne imel nobenega vodnika, ki bi ti svetil in bi te na nevarna mesta opomnil, bi bil gotovo v veliki nevarnosti, da prideš ob življenje. Ti pa hočeš svoji previdnosti slediti; glej tedaj, da ne bo luč, ki je v tebi tema. (Luk. 11, 35.) To razsvetljenje, katero meniš da imaš, ti bo v pogubo, zakaj zapeljalo te bo, da boš padel v prepad ta ali oni.

Bog hoče, da se vsi na poti zveličanja damo voditi spovednikom. Naj bolj učeni svetniki so tako delali, zakaj Bog hoče, da se vsi ponižajo glede duhovnega življenja, ter si zbero

duhovnega vodnika, ki jim kaže pot, po kateri morajo hoditi. Žersón pravi, da tisti ne potrebuje nobenega hudiča več, da bi ga skušal, kedor se odtegne voditeljstvu spovednika ter misli po svoji razsodnosti živeti, to pa zato ne, ker je sam svoj hudič — ali skušnjavec. (Com. de lib. Reg.) Da, potem ko Bog vidi, da noče človek slušati njegovega služabnika, ga prepusti lastnim strastem. „In sem jih prepustil željam njih serca.“ (Ps. 80, 13.)

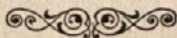
V prvih bukvah kraljev (15, 23.) beremo: Zakaj vstavljati se je kaker greh vraževanja in nepokoren biti je kaker hudobija malikovanja. O teh besedah pravi sv. Gregor, da pregreha malikovanja obstoji v tem, da gdo Boga zapusti in malika moli. Ravno to pa dela tisti spovedanec, ki ne sluša svojega spovednika, temuč se ravna po svoji lastni volji; nič več ne spolnjuje božje volje, katero mu je razodeval božji namestnik v spovednici, mariveč moli svojega malika, lastno voljo, ter dela, kar mu vgaja. Zato pravi sv. Janez od Križa: Ne se zadovoljiti s tem, kar spovednik reče, je napuh in pomanjkanje vere; zakaj s tem človek pokaže, da ne verjame evangeliju in Jezusovim besedam: Gdor vas posluša, mene posluša.

Ako se hočemo tedaj zveličati, slušajmo natančno svoje spovednike. Ali najprej si moramo gotovega spovednika izbrati, da ne bomo hodili denes k temu, jutri k drugemu; izvolimo si tedaj razsodnega mašnika, pri katerem opravimo najprej veliko spoved, katera je, kaker skušnja uči, dober pripomoček, da začnemo čisto novo življenje. Tega voditelja naše vesti ne smemo potem hitro zapustiti, zakaj brez tehtnega vzroka ne smemo menjavati spovednikov. Sv. Terezija je rekla sama o sebi: Vsakikrat, kedar sem se namenila dužega spovednika si izbrati, sem občutila notranje očitjanje, katero me je bolj peklo, kaker vse, kar sem imela terpeti od strani svojega spovednika.

Kar smo vam tukaj povedali, torej nikar ne mislite, da smo se sami izmislili, da je to naše umovanje, naša modrost. Ne predragi, ni naša. Kaker ste videli, je vse poterjeno in podperto z izreki sv. pisma in nauki mnogih svetnikov in učenih cerkvenih pisavcev; vse skupaj pa je, če ne od besede do besede pa od misli do misli nauk enega naj večih cerkvenih učencov, sv. Alfonsa Ligvorija, keterega spisov se, kaker je rimska cerkev očitno določila, vedno smemo deržati brez nevarnosti, da bi se motili v rečeh svete vere in kerščanskega življenja. Deržimo

se, predragi, torej tudi tega njegovega nauka. Izvolimo si stanovitnega spovednika, pa bodimo do njega popolnoma odkritoserčni in bodimo mu popolnoma pokorni. Če nas potem kedo vpraša, kam gremo, bomo lahko odgovorili s terdnim zaupanjem: V nebesa!

P. B. R.

Življenje častitljivega br. Petra Bardsija.

(Iz laškega prosto poslovenil P. G. L.)

3. Poglavje.

Peter Bardsij sprejme redovno obleko.

Dežela Čile v južni Ameriki meji od severne strani s Peruvijo, od vshodne z Bolivijo in Argentino, od zahodne strani pa z Velikim ali Tihim morjem. Dolga je čez 2000 kilometrov, pa malo kje čez sto kilometrov široka. Od Bolivije in Argentine jo ločijo velike gore imenovane po španjsko Kordiljera de los Andes. To gorovje ima 14 vulkanov ali ognjenikov; zato so tamkaj prav pogostoma potresi. Tako je bilo n. pr. glavno mesto Santjago, ki šteje kakih 150.000 prebivalcev, v štirinajstih letih štirikrat močno porušeno; mesto Kopijapo (Copiapo) je bilo že dvakrat popolnoma podsuto in mesto Konsepsijón (Concepcion) z 20.000 prebivalci se je l. 1835 v zemljo pogreznilo; tudi še mnogo drugih mest je bilo vsled potresov tako razrušenih, da jih niso več sezidali.

Podnebje je v Čilah najmilejše na celem svetu in naj bolj zdravo, ker je toplota zmerna in vedno jednaka posebno na krajih blizu morja. Zemlja je močno rudnata, najde se v nji mnogo zlata, srebra in kotlovine ali bakra; tudi ne primanjkuje železa, živega srebra, kositarja, erjave rude, žvepla, goluna in premoga. Živali je tu najti vsake verste, kaker n. pr. ljame, divje osle, vidre, višnjeve (?) mule; mej ptiči so posebno velike viednosti: šterk ali štoklja, kolibri s čudovito lepo pisanim in svetlim perjem, pelikani in veliki kondorji. Vse to nam kaže, da je Čile bogata dežela in od Boga posebno blagoslovljena.

Poglejmo še nekoliko zgodovino te srečne dežele. Leta 1520 so jo Španjolci našli in 20 let potem so si o prisvojili,

Jakob ali Diego d'Almagro je to podjetje pričel in Peter Valjdivija (Valdivia) je l. 1550 tam sezidal prvo mesto, Konsepsijon, ob iztoku reke Biobio.

S tem so sicer zemljo dobili v svojo oblast, pa mnogo so se še morali bojevati z Aravkanci, divjim narodom, ki je Španjolcem marsiketero kervavo zgubo zadal. L. 1541 je poveljnik Valjdivija prišel v Čile ter seboj pripeljal prve misijonarje, namreč enega frančiškana, enega mersedarja in enega svetovnega duhovnika. Ti so se trudili tamkaj z oznanjevanjem svete Jezusove vere in niso se trudili zastonj. Mnogo jih je sprejelo katoliško vero ter se odpovedalo zmotam. Tako je bilo mogoče, da se je že l. 1574 v glavnem mestu sezidala katoliška cerkev in je bila ustanovljena škofija, katere stolico je ko nasloyni škof zasedel P. Anton od Sv. Mihela gvardijan v Kisku (Cuzco). V mnogih krajih so se ustanovili tudi frančiškanski samostani.

V Santjagu, ki je zdaj veliko in zelo obljudeno mesto, je bil l. 1566 škof P. Ferdinand Barionuevo, ki je že Valdivija tjakaj spremljal in je potem ko goreč misijonar obhodil vso deželo od Kopijapa (Copiapo) do Melipilje. Za njim so sledili v škofovski časti večinoma redovniki sv. Frančiška, ki so v ti važni službi veliko dobrega storili v prid svete katoliške cerkve in v zveličanje nevmerjočih duš. Tudi frančiškani v Santjagu so se odlikovali v svetosti in znanosti, in ni se nam čuditi, da je prečista devica Marija velela našemu Petru tjakaj iti, ker je tam našel dosti priložnosti svoje prihodnje brate posnemati v raznih čednostih. Ko je prišel v samostan „naše Gospe“ so se tam še dobro spominjali patra Tomaža Toro Sambruno; tudi patra Janeza od sv. Bonaventure, ki je bil imeniten in slaven zaradi mnogih čudežev; patra Petra Artega, ki je bil zgled posebnih čednosti; patra Andreja Korso, ki je bil zvest tovariš sv. Frančiška Solana in njegov posnemovavec v spokornem življenju (njegovo truplo so čez 40 let še nestrohneno našli in brez spremembe); patra Janeza Mureno, ki je bil zelo učen, zraven pa strog v spolnjevanju svetega vodila, in še mnogo drugih spomin je bil takrat še ohranjen. Pa tudi tedaj živeči redovniki so bili jako pobožni in učeni, tako da je Peter Bardesij imel lepo priložnost spodbujati se nad njih čednostmi.

Ko je torej Peter bil zagotovljen, da ga Bog kliče v redovno življenje sv. Frančiška Serafinskega, se je ločil od vsega, kar bi ga na svet naklepalo, ker je hotel brez prideržka Bogu

služiti v svetih njegovih šotorih, kjer en dan več velja kaker tisoč in tisoč mej razveseljevanjem nečimernega in goljufivega sveta.

Mej tem pa ko se je na pot pripravljaj, je dobil pismo od svojega brata Frančiška. Ta ga je povabil, naj pride k njemu v Čile. Njegov drugi brat Jožef je bil še vedno v Mehiki; Frančišek pa je bil stopil mej vojake ter šel iz Mehike v Čile, kjer se je v Santjagu oženil z neko bogato gospo Bernabelo Serda (Cerde). Da je bila vsa družina Bardesij jako pobožna, se vidi iz tega, ker je ta Petrov brat, Frančišek, sè svojo ženo ustanovil samostan sv. Jožefa v Karmini in ga izročil nunam karmelitankam mesta De la Plata. To se je zgodilo 6. januarja l. 1690.

Peter tedaj se je vkercal na majhino ladijo in se po srečni vožnji pripeljal do Talkanana in od ondod do mesta Konsepsijona. Poln želja hitro storiti kar je bila božja volja, se na potu ni nič ustavljal, naravnost je šel proti glavnemu mestu. Mej potjo pa je ubogim razdelil vse svoje premoženje, kar si ga je bil z mnogim trudom pridobil, ničesar si ni prideržal. Ko je tako prišel do svojega brata Frančiška, ni že imel nič več svojega, kaker kar je na sebi imel obleke in tudi ta ni bila dosti vredna. Bratu je naznanil svoj sklep, da namreč namerja stopiti v red sv. Frančiška, in da je prišel v Santjago ne vsled njegovega pisma, marveč ker ga je tja poslala Mati božja; povedal mu je tudi vse, kako in kaj mu je tista podoba govorila, kako mu naznanila božjo voljo. Brat se je začudil, ko je slišal, kaj Peter namerja, in ker je do dobrega poznal njegovo blago serce, si nikaker ni upal, pregovarjati ga. Tudi drugi žlahtniki, ko so slišali, da hoče biti Peter redovnik, se temu nikaker niso ustavljali, mariveč so ga še vterjevali v tem. Vse drugače se ravna mnogokrat dandenes, keder hoče n. pr. sin v kak red stopiti in svet zapustiti; tisoč vzrokov najdejo stariši in drugi sorodniki in znanci, da bi mu to nespametno misel iz glave izbili. Res je, da kedor nima pravega poklica, naj nikar v to strogo življenje ne sili in naj se le da pregovoriti tistim, ki mu odsvetujejo; kedor pa čuti v sebi poklic in je gotov, da ga Bog v red kliče, tacega naj drugi nikar ne motijo, nikar mu naj ne prigovarjajo, da bi temu poklicu nasproti ravnal.

Peter tedaj gre zapustivši svojega brata Frančiška naravnost v samostan „naše Gospe“, se predstavi samostanskemu predstojniku, patru Jožefu iz Valensuele, in ga prosi za redovno obleko

sv. Frančiška. Predstojnik ga izprašuje, kaker jo to v navadi; pa iz Petrovega odgovarjanja kmalu spozna resničnost njegovega poklica; mladenič se mu je zelo dopadel in ker so bili tudi drugi patri ž njim popolnoma zadovoljni, mu obljubi, da v malo dneh dobi zaželeno spokorno obleko sv. Frančiška in bo sprejet v red.

V kolikem veselju se je serce Petrovo topilo, ko je slišal, da se bodo kmalu spolnile njegove preserčne želje in bo s tem storil, kar Bog od njega zahteva, to lahko spoznamo iz sledečega dogodka. Nekega večera namreč je Peter ravno nesel sukno za redovniško obleko ter je prišel mimo križa, ki je bil postavljen v kotu samostanskega dvorišča. Pogled križanega Jezusa, ki ga je poklical, da mu popolnoma služi, je š toliko hvaležnostjo napolnil njegovo serce, da je pred njim pokleknil in goreče molil. Pri tem pa se je zameknil ter bil visoko povzdignjen do križa. Enaka zamaknjenja so se tudi pozneje velikokrat ponavljala; sobratje so ga zato močno častili in občudovali kakor angelja. In bil je v resnici angelju podoben. Pater Tomaž Moreno, pri katerem je dolgo spoved opravil, preden je redovniško obleko sprejel, je pričal, da ta sveti mladenič v svojem svetnem življenju nigdar ni omadežal kerstne nedolžnosti. To je pač spričevalo, katero bi se moglo le redkim dati.

Na dan rojstva Marije device leta 1667 je naš Peter sprejel obleko sv. Frančiška, ko je bil šestindvajset in pol leta star. Iz pobožnosti do svoje nebeške varihinje je prosil, da bi smel nositi redovno ime Peter od Marijinega rojstva, kar so mu tudi dovolili. Akoravno pa brat Peter ni bil brez učenosti, vender ni mislil na to, da bi bil v redu v duhovnika posvečen, mariveč je hotel v svoji ponižnosti le lajik ostati, zakaj vedel je dobro, da se more tudi na ponižni stopnji brata lajika vspešno vaditi v vseh čednostih redovnika frančiškana.

Pregled pokrajin ali provincij in kustodij reda manjših bratov sv. Frančiška ob času zedinjenja.¹⁾

Frančiškanski red je razdeljen v 96 redovnih pokrajin ali provincij in 5 kustodij²⁾.

¹⁾ Glej Acta Ordinis Minorum an. 1. P. Quint. Müller, Geschichte des h. Franziskus und der Franziskaner. 1883. Directiones singulorum superior. 1897.

²⁾ Številka pred provincijo pomeni versto, kako so zdaj provincije štete

V našem cesarstvu so te pokrajine :

12. Dalmatinska sv. Hijeronima, vstanovljena mej leti 1217 in 1239. Ima 14 samostanov.
15. Marijanska na Ogerskem, vstanovljena mej leti 1217 in 1239. Ima 19. samostanov.
20. Bosánska vstanovljena leta 1514. Ima 10 samostanov in 80 far.
21. Presv. Zveličarja (ss. Salvatoris) na Ogerskem, vstanovljena leta 1523. Ima 25 samostanov.
22. Češko-Moravska sv. Večeslava, vstanovljena mej leti 1217 in 1239. Ima 19. samostanov.
23. Dalmatinska Dubrovniška sv. Frančiška vstanovljena mej leti 1399 in 1506. Ima 8 samostanov.
26. Hervaško-kranjska sv. Križa, vstanovljena leta 1517. Ima zdaj 12 samostanov in 1 hospic.
43. Tiroljska nemška sv. Leopolda, vstanovljena leta 1580. Ima 13 samostanov in 13 hospicev.
54. Gališka (na Poljskem) brezmadežnega spočetja, vstanovljena 1785. Ima 16 samostanov.
76. Sedmograška sv. Štefana, vstanovljena leta 1729. Ima 13 samostanov in 9 hospicev in 14 far.
77. Tiroljska laška sv. Vigilija, vstanovljena 1643. Ima 8 samostanov.
78. Sv. Ladislava na Hervaškem in Ogerskem, vstanovljena leta 1661. Ima 15 samostanov.
81. Dalmatinska presv. Odrešenika (ss. Redempt.) vstanovljena leta 1715. Ima 12 samostanov in 66 far.
84. Sv. Kapistrana na Hervaškem, Ogerskem in v Avstriji, vstanovljena leta 1676. Ima 20 samostanov in 3 hospice.
85. Matere božje sedem žalosti na Poljskem, vstanovljena leta 1763. Ima 10 samostanov.
90. Matere božje v nebo vzete v Hercegovini, vstanovljena leta 1892. Ima 3 samostane in 19 far.

V nemškem cesarstvu :

14. Saksonska v Vestfaliji, sv. Križa, vstanovljena leta 1518. Ima 28 samostanov.
28. Turingijska sv. Elizabete, vstanovljena 1523. Ima 13 samostanov.

po prednosti. Kustodije se imenujejo navadno manjše okrajine, vendar imata tudi okrajina svete Dežele to ime, dasi je velika.

52. Bavarska sv. Antona Padovanskega, vstanovljena leta 1625.

Ima 27 samostanov.

83. Pruska Matere božje čistega spočetja, vstanovljena leta 1751.

Ima 1 samostan, drugi so zaterti.

Na Francoskem :

89. Sv. Bernardina, vstanovljena leta 1612. Ima 8 samostanov.

91. Na Korziki, " mej leti 1399 in 1506. Ima 9 sam.

94. Sv. Ludovika, škofa, " " 1217 in 1239. " 10 "

96. Sv. Dijonizija, " leta 1612 " 7 "

97. Francoska (Pariz), " mej leti 1217 in 1239. " 11 "

Na Španskem :

7. Sv. Jakoba. Ima 7 samostanov.

25. Betiska (Sevilja). " 7 "

27. Kartaška. " 5 "

33. Kantabrijska. " 8 "

86. Katalonjska. " 5 "

37. Valenška. " 9 "

Na Portugalskem :

30. Portugalska, vstanovljena mej leti 1399 in 1506. Ima 6 samostanov.

Na Angleškem :

11. Irska sv. Patricija, vstanovljena mej leti 1217 in 1239. Ima 15 samostanov.

95. Angleška, vstanovljena leta 1891. Ima 8 samostanov.

98. Kustodija na Malti, vstanovljena leta 1838. Ima 3 samostane.

V Belgiji :

53. Belgijska sv. Jožefa, vstanovljena leta 1628. Ima 16 samostanov.

V Holandiji :

29. Holandijska, vstanovljena leta 1532. Ima 24 far in 5 samostanov.

Na Ruskem :

Angeljska, vstanovljena leta 1630. Imela je 19 samostanov, zaterta 1862.

Litavska, vstanovljena leta 1729. Imela je 22 samostanov, zaterta 1862.

Na Laškem :

1. Serafinska stariša (Peružija). Ima 10 samostanov.

2. Rimška stariša (Aračeli). " 19 "

3. V Marki stariša (Ankona). " 15 "

4. Toskanska sv. Bonaventure (Florencija).	Ima 28	samostanov.
5. Napoljska stariša (Terrae laboris).	„ 17	„
6. Angeljska v Apuliji stariša.	„ 7	„
8. Kalabrijska 7 marternikov.	„ 2	„
9. Bolonjska stariša (Parma).	„ 13	„
10. Beneška stariša (Verona).	„ 7	„
16. Ženovska stariša.	„ 7	„
17. Siciljska stariša.	„ 3	„
18. Barska stariša sv. Nikolaja.	„ 2	„
19. Apruška stariša sv. Bernardina.	„ 11	„
24. Bazilikata stariša.	„ 3	„
32. Sardinska sv. Marije milosti.	„ 2	„
42. Principatus stariša (Salerno).	„ 20	„
49. Sv. Tomaža v Pijemontu *).	„ 9	„
50. Siciljska stariša (Vallis Nazzariae).	„ 7	„
51. „ „ (Vallis Nethi).	„ 7	„
55. Sv. Frančiška nova (Asiz).	„ 15	„
56. Rimska nova.	„ 15	„
57. V Marki (Ankona) nova.	„ 17	„
58. Sv. ran na Toskanskem nova.	„ 23	„
59. Bolonjska nova.	„ 12	„
60. Sv. Antona, beneška nova.	„ 10	„
61. Ženovska nova.	„ 8	„
62. Principatus nova (Salerno).	„ 10	„
63. 7 marternikov nova.	„ 5	„
64. Siciljska nova (Vallis Nemorum).	„ 4	„
65. „ „ („ Nazzariae).	„ 5	„
66. „ „ („ Nethi).	„ 3	„
67. Sv. Nikolaja, barska, nova.	„ 4	„
68. Sv. Bernardina v Aprucih nova.	„ 15	„
69. Sv. Angela v Apuliji nova.	„ 8	„
70. Čistega spočetja v Lombardiji nova.	„ 6	„
71. Bazilikata nova. Ima nekoliko raztresenih redovnikov.		
72. Napoljska (Terra laboris) nova.	Ima 15	samostanov.
73. Kalabrijska nova.	„ 7	„

*) Provincija in kustodija 100. združeni v eno provincijo 27. velikega travna 1898. Tudi po drugih okrajinah se je poslednje mesce vsled zedinjenja marisikaj prenaradilo in se bo brez dvojbe še več. Število samostanov neke-
terih laških okrajin zato že ni več to, kakor je gori naznanjeno. V Toskani n.
pr. ima okrajina sv. Bonaventure 20, svetih ran 18, sv. Jožefa 15 samostanov.

74. Sv. Didaka v Insubriji nova.	Ima 5 samostanov.
75. Sv. Saturnina na Sardiniji.	" 2 "
79. Sv. Petra Aljkantarskega v Napolju.	" 14 "
80. Sv. Antona v Lečah (Lecce).	" 1 "
82. Sv. Paskalja " "	" 11 "
86. Sv. Ferdinanda v Molisiju.	" 5 "
87. Sv. Jožefa v Lečah (Lecce).	" 6 "
88. Luška na Toskanskem (Lucae).	" 5 "
99. Kustodija sv. Bonaventure v Rimu.	" 6 "
100. Kustodija sv. Tomaža v Pijemontu.	" 4 "
102. Kustodija v Lombardiji.	" 2 "

V Aziji:

13. Kustodija sv. dežele Ima 47 samostanov in hospicev v Mali Aziji, Palestini in Egiptu.
45. Provincija sv. Gregorija na Filipinskih otokih. Ima 35 samostanov in hospicev in čez 150 far.

V Zedinjenih državah severne Amerike:

92. Provincija presv. Jezusovega Serca. Ima 40 samostanov in hospicev.
93. Provincija sv. Janeza Kerstnika. Ima 29 samostanov in hospicev.
101. Kustodija v Bufalu. Ima 6 samostanov in hospicev.

V Mehiki:

31. Provincija sv. evangelja, vstanovljena leta 1534. Ima 20 samostanov.
38. Provincija sv. Petra in Pavla, vstanovljena leta 1565. Ima 12 samostanov.
44. Provincija v Sakatekah (Zacatecas), vstanovljena leta 1603. Ima 10 samostanov.
46. Provincija sv. Didaka, vstanovljena leta 1606. Ima 4 samostane.
47. Provincija sv. Jakoba, vstanovljena leta 1608. Ima 1 samostan.

V Guatemali v Srednji Ameriki:

41. Provincija presv. Imena, vstanovljena leta 1565. Ima zdaj nekoliko raztresenih redovnikov.

V Kolombiji v Južni Ameriki:

35. Provincija sv. Fidei (sv. vere) v Bogotá. Ima 3 samostane.

V Čilah:

39. Provincija presv. Trojice, vstanovljena leta 1565. Ima 14 samostanov in 1 hospic.

V Perúviji :

34. Provincija 12 aposteljnov, vstanovljena leta 1553. Ima zdaj 4 samostane.

V Boliviji :

40. Provincija sv. Antona, vstanovljena leta 1565. Ima zdaj 4 samostane.

V Argentiniji :

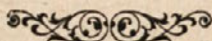
48. Provincija ima 10 samostanov.

V Braziliji

ima saksonska provincija sv. Križa 9 samostanov.

Frančiškani prebivajo še na drugih krajih, spadajo pa mej misionarje.

P. A. F.

Kaj je naše sedanje življenje?

Modrijana nekega so vprašali, kaj je zemeljsko življenje ljudi in on je odgovoril: Pot, ki jo ima hudodelec po smertni obsodbi iz ječe na morišče.

V resnici smo vsi od materinega naročja obsojenci. Rodimo se, da gremo v smert. Sicer je res, da nam oči ne vežejo kaker hudodelcem, toda godi se nam nekaj podobnega, za kraj svoje smerti ne vemo. Temu kraju se vedno bolj bližamo, toda brez vednosti, kje je, ali smo blizu ali daleč od njega. Vse, kar vemo, je to, da se mu sè vsakim dnevom bolj bližamo, da smo mu danes bliže kaker včeraj, da se mu bomo enkrat nevede približali, da smo morebiti vže na tistem kraju, ali da imamo storiti le še nekoliko korakov.

Nekaj, kar še ne vemo, je nadalje način smerti, h kateri smo obsojeni, ki ni naznanjen v obsodbi in nam ga Bog skriva v temi svoje previdnosti. Ali bo smert naša lahka ali težka? Ali bo nagla in neprevidena, ali počasna in previdena? Ali bomo imeli trenutek časa za spoznanje samega sebe, ali bomo imeli čas v red dejati svoje reči, ali ga ne bomo imeli? Vsega tega ne vemo.

Res, stermeti moramo, če pomislimo, da se derznemo mej potjo iz ječe na morišče grešiti, smejati se in šale uganjati.

Zato se pa tudi pogostoma zgodi, da se najde človek v sredi razveseljevanj in podjetij pri svojem cilju, ki je menil, da je še daleč. Nepripravljen stoji na sodnjem mestu, kjer mora preterpeti svojo smertno kazen.

P. B. R.

Gladíolji, dálíje in trítome

v cerkvenem lepoticju o poletnih praznikih.

(Konec.)

Glejmo nadalje dálíje, kar je to kar georgíne¹⁾. Te cvetlice pač niso neznane nikomer v naših krajih, saj menda ni cvetličnega verta, kjer jih ne bi bilo. Sicer so jih bili po gospodskih vertih že začeli precej opuščati in zaničevati, ker so se pri vsi lepoti svojih raznih barev mnogim zdele nekako prebutaste. Ali v poslednjih letih so vpeljali dve verste, ki ste v obliki od starih popolnoma različni, namreč enotne ali prostocvetne in pa tako imenovane kaktove dálíje. S tem se je, kakor kaže, veselje do te cvetlice vnovič močno poživilo. Veči vertnarji jih razprodajo vsako leto po mnogo tisoč korenov. Ali, kedor si je po zapisniku ali ceniku naročil, pričakuje kaj nenavadno lepega, dobi pa dostikrat kaj prav malo vrednega. Kriv pa ni vselej prodajavec, temuč velika spremenljivost te rastline. Najboljše bo torej, da si jih človek sam zgoji iz semena; bodo prav tako lepe ali celo lepše, kaker ke bi bil naročil korene. Seme kali prav rado in rastline cveto že prvo leto, zlasti ako se zgodaj vsejejo. Stori pa se to lahko vže tudi okoli božiča ali novega leta. Rastejo hitro; zato jih je treba kmalu presaditi v posamezne posodice. Na prosto se presade spomladi rajši nekoliko pozno, ko so že precej velike, da jih ne vničijo polži. Cveteti začno prostocvetne že junija meseca, druge julija in avgusta in cveto do konca oktobra in začetka novembra, ako jih prej ne popali slana. Ko se je to zgodilo se vzamejo v merzlih krajih koreni iz zemlje in shranijo kje pod kako streho, kjer ne zmerzuje. Perst, ki se derži korenov, naj ostane koliker mogoče na njih, zlasti prvo leto, da se čez zimo ne posuše, ne splesnijo in ne strohne.

Tudi teh cvetlic je nekoliko na našem vertu, raznih verst, enotnih in polnocvetnih, mej njimi so neketere nove, ki so se, lani ali letos same zasejale, in so prvič ali že drugič letos prav čedno cvele.

¹⁾ Ime „dálíja“, ali kaker se navadno piše „Dahlia“ ima po švedskem rastlinosloven Andreju Dahl; georgína pa po nekem Georgiju v St. Petersburgu.

Zdaj pa trítoma. To je jako lepa, pa še malo znana vertna cvetlica. Ime ima po perju, ki je podobno veliki travi ali bičju in je ostro na straneh in na sredi na herbtu, tako da na tri strani reže in ravno to pomeni gerška beseda trítoma; po naše bi se lahko reklo „trireza“. Cvet je na visokih, kaker perst debelih steblih, ki se meseca malega ali velikega serpana vzdignejo izmej perja, po podobi kaker terst, ki ga ima Kristus v roki na podobah „ekce homo“, samo da je cvet sestavljen iz mnogih zvončkov ali cevek koralno ali pomarančno erdeče ali rumene barve. Zvončki ali cevke so tako prostorne, da gre lahko čebela noter, kar tudi prav radi delajo, ker je noter jako obilo medu; če se potrese, kaplje vun kaker dež. Od daleč so te cvetlice podobne bakljam; zlasti lepe so videti na večer, ko se začenja mračiti. Za velike cerkvene pušeljce so kaj pripravne, zlasti skupaj s prej omenjenimi. Zdaj jih je tudi že precej sort, vender brez velikih razločkov. Pri nas imamo štiri, namreč „Tritoma grandiflora“, „Mac Owani“, „Saundersi“ in „Clotho“. Največa in najlepša je „Saundersi.“ Seme rado kali in kmalu zrastejo prav čverste rastlinice; cveto pa ne prvo in tudi drugo leto še ne, temuč, ako se ne motim, tretje ali četerto. Nekaj rastlin je tudi pri nas iz domačega semena. Truda ž njimi ni nobenega; pozimi ostanejo zunaj brez škode. Tudi presajati jih več let ni treba, samo da stoje lepo na soncu. Ako se poleti včasih zalijejo, semtertje tudi z gnojnico nekoliko, so gotovo prav zadovoljne.

Torej gladiolji, dalije in trítome, to se nam zde mej mnogimi najlepše, najzdatniše, najmenj občutljive cvetlice za cerkveno lepotičje o poletnih praznikih. In koliker je v naši moči bi prav radi pripomogli, da si zgoje naši prijatelji, ki najdejo kje kak prostorček na kakem vertu, najkrasnejših novih sort. Sploh želimo te lepe stvarce božje, kar se da, razširiti po Slovenskem dobrim ljudem na veselje, na čast in slavo Bogu, ki jih je vstvaril in jih še vedno prestvarja, človeku za ljubo, zmirom lepše in popolniše.

Nauki in zgledi

svetih redovnikov reda manjših bratov sv. Frančiška.

Poterpežljivost.

Sv. Peter Aljkantarski pravi, da terpeti bolečine, bridkosti in težave zavoljo Kristusa, je najkrajša pot do popolnosti; in ako-ravno je ozka, pelje vender do nebeških vrat.

V življenju sv. Bernardina Sijenskega se bere, da ko ga je kedo prašal, kako mu je mogoče mirno prenašati vse slabo, kar se dela in govori proti njemu, je odgovoril: „O pustite to stvar Bogu; on bo vže preskerbel za vse“. S tem je dokazal očitno svojo živo vero v previdnost božjo, ketera prej ali kesneje vse tako vkrene, da pride resnica na dan, kar se je tudi vsakikrat zgodilo pri sv. Bernardinu; saj Bog ne dopušča da bi ostal osramočen, kedor v njega stavi vse svoje zaupanje. Pri drugi priliki je pa svetnik v svoji veliki ponižnosti, tako-le govoril: „To preganjanje meni neizmerno koristi; brez njega bi bila moja duša v veliki nevarnosti. Bridkosti, ketere prenašamo zavolj Boga, so zdravila naši duši“.

Ko so ga zavidni sovražniki po nedolžnem tožili sv. očetu papežu Martinu V., da je krivoverec, je bilo to za sv. Bernardina jako sramotno. Pri tej priliki mu je nekedo rekel: „Bernardin, zakaj se ne maščujete nad svojimi sovražniki?“ Na kar on odgovori: „Vi pravite, sovražniki! Kako to, ako nisem jaz nigdar od kar sem na svetu imel sovražnikov? So li morda sovražniki tisti, keteri nam dajo prilike posvečevati se?“

Drugikrat, ko se je on po velikem razžaljenju mirno vernil v celico in se lotil molitve in učenja, ga negdo začuden vpraša, kako je to mogoče. Bernardin pa na to veselo odgovori: „Jaz vsakikrat, ko stopim v celico, zunaj puščam vsako razžaljenje in zasramovanje, katero sem prejel, tako da si v mojo celico ne upa priti in me nadlegovati“. (Vita di S. Bern. lib. III. e. q).

Sv. Leonard Portomayriški pravi: „Tebi je križ potreben. Terpeti moraš, ker si človek, grešnik in izvoljen. Imenitno znamenje izvoljenih je terpljenje. Iz ljubezni do Jezusa objemi križ, naj bo kakeršen si bo di“.

Občudovanja vreden in popolnoma izreden zgled poterpežljivosti najdemo v sv. Petru Aljkantarskem. Celo njegovo življenje je bilo napolnjeno britkosti, križev in nallog; bil je neprenehoma preganjan, obložen z velikimi telesnimi boleznimi, tako da se zdi, kaker da je zadobil od Boga posebno milost živeti zmirom v terpljenju. In v resnici je bilo to, ker drugači ne bi bil prenašal tako radostno bolezni, preganjanja in posebno obrekovanja, tako da je svojim hudobnim obrekovavcem poljubljaj celo noge.

„Predragi bratje, imejte zmirom pred očmi pot ponižnosti in vboštva svetega križa, po kateri nas vodi Jezus Kristus naš Zveličar; in pomislite, da ako je bilo treba, da samo veličanstvo terpi in tako stopi v svojo slavo, je veliko več potrebno, da hodimo po poti križa in terpimo mi, tako veliki grešniki“. (Sv. Frančišek).

Častitljivi Inocencij iz Kjuze, je enkrat čutil grozne bolečine, tako da ni mogel več prestajati. Šel je v cerkev pred podobo Kristusa s ternjem kronanega, ter ga milo prosil, da bi mu bolečine saj nekoliko polajšal. In glej, mej molitvijo sliši te-le besede: „Glej in pomisli, o Inocencij, koliko sem jaz nedolžen za te terpel; ti pa tako malo odgovarjaš moji ljubezni, da nočeš poterpeti bolečin, ketere niso nič proti mojim!“ — Te besede so bile terpečemu Inocenciju hladno mazilo v boleznih.

„Telesne bolezni nam Bog pošilja v dušni prid; ž njimi si pridobimo veliko zasluženje, ako jih poterpežljivo prenašamo“. (Sv. Frančišek).

Častitljivi Benedikt iz Podžibonca, kateri, upamo, bo kmalu prištet v število blaženih, je terpel vsakoverstne bolezni, ki mu niso dajale miru; prenašal jih je pa radovoljno, vdan v voljo božjo. On se je celo veselil v največjih bolečinah prepevaje zdaj Zakarijevo hvalno pesen: „Blagoslovljen“, zdaj: „Tebe Boga hvalimo“. Ker je bil učitelj novincem, jih je večkrat prosil, naj ž njim pojejo in Boga zahvalijo, ker ga z bolečinami tako tare.

Blaženi Krišpin iz Viterba nam je v velik zgled poterpežljivosti v bolezni. Grof Sforca Tarudži iz Orvijeta priča o njemu tole: „Fr. Krišpin je bil jako poterpežljiv v boleznih. Ko sem ga jaz enkrat obiskal bolnega, ter ga hotel tolažiti, mi je rekel: „Nigdar nisem tako zadovoljen, kaker keder sem z boleznimi obložen“. Neka druga oseba priča o njem ravno tako, in pravi, da ko ga je vprašala, kako mu je mogoče prenašati take grozne bolečine, jej je odgovoril: „Keder mi je slabo, mi je dobro“. Tudi on je v bolečinah rad pel pobožne pesmi.

„Koliker je človek bolj poterpežljiv v britkostih, toliko večji je v božjih očeh, in koliker je v njih bolj občutljiv, toliko manjši je pred Bogom“ (Bl. Egidij).

Neketeri razberzdani mladeniči so enkrat jako gerdo napadli sv. Bernardina Sijenskega in njegovega tovariša. Niso ju samo

zasramovali z besedo, temuč tudi za njima lučali blato in kamenje. Sv. mladenič Bernardin se pa niti ni hotel nazaj obrniti, temuč je molče hodil naprej. Njegov tovariš ga opozori, češ da je tako početje vender čez vsako mero. Sv. Bernardin pa mirno odgovori: „Predragi brat, pusti jih, naj delajo, kar hočejo. Kaj ne veš, da nama na ta način pomagajo do večne slave, ker nama dajo priliko vaditi se v poterpežljivosti?“

(Dalje prih.)

P. H. R.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje tretjega reda skupščine goriške: Uršula (Helena) Ciglič iz Štverjana, Katarina (Ana) Lehanar iz Podmelca, Ana (Marija) Billinger iz Gorice; kobaridske: Marija (Klara) Pontar iz Kobarida; tomajske: Lucija (Marija Magd.) Počkar iz Raše, Ana (Mi-hela) Tavčar iz Godenjs; nazareške: Amalija (Elizabeta) Oplaznik od Sv. Pavla, Marija (Roza) Trnič od Sv. Janža, Julijana (Katarina) Rihtar iz Nove Stifte, Marjeta (Ana) Dolar iz Škal, Marija (Elizabeta) Tevž iz Šmartina, Neža (Marija) Hri-bernik iz Rečice; Matevž (Bernard) Zavertnik iz Vranskega, Frančišek (Egidij) Cvikelj iz Nazareta; trojiške: Terezija Brunčič od Sv. Ane, Matija Toplak cerkveni ključar pri Sv. Urbanu, Marija Rek iz Ljutomera, Marija Fras roj. Lovrec od Sv. Jurija na Ščavnici, Uršula Stopar od Sv. Petra pri Radgoni (je bila 42 let v tretjem redu ter do visoke starosti ostala vzgledna devica), Terezija Markovič (trojiška teržanka, dobrotljiva, vzgledna gospodinja), Jožef Pievec od sv. Trojice.

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: Fr. S. D., da bi ga Bog obvaroval vsega hudega pri vojaki; J. M., da bi mogel vstopiti v tretji red; M. T., da bi bila rešena boleznj v glavi; neka tretjerednica za rešenje iz hude stiske; neka družinica, v kateri sta brat in sestra na slabih potih; neki bolan oče (sv. maša oskerbljena); neka tretjerednica priporoča svojo sestro, da bi se poboljšala; str. M. Č. sebe in svojega očeta za pomoč v dušnih in telesnih potrebah; J. A. T. svojega očeta za zdravje; B. Fr. nekega B. Sp. za spreobrnjenje; M. P. iz Zd. sebe za ohranitev sv. čistosti in stanovitnosti v dobrem, brata za pravi razum, stariše za ljubo zdravje in vse ude bralnega društva; neka mati šoštanjske fare svojega sinu dijaka; neki dolgo bolan človek, ki hudo terpi na duhu in telesu; neka tretjerednica nazareške skupščine, da bi dobila milost v dveh važnih zadevah; neka tretjerednica svojo mater in sebe; J. Z. za pomoč v hudih stiskah; U. B. za stanovitnost v dobrih sklepih; neka tretjerednica za voljno poterpljenje; neka tretjerednica za srečen porod;

priporoča tudi svojega moža za dar pobožnosti; J. P. svojega brata, dabi stopil v stau, ki mu je od Boga odločen, sebe pa za dar stanovitnosti v dobrem in prave gorečnosti; I. C. nekoga za stanovitnost v dobrem in zmago v skušnjavah; K. O. v Semiču priporoča sestro na kervi bolno in sebe v dober namen, tudi svojega soseda, ki je v Ameriki in tamkajšnje dobre duhovnike, da bi jih Bog podpiral; Fr. J. iz V. L. za zdravje na zelo bolnih očeh in za vdanost v voljo božjo; neka tretjerednica za pomoč v dušnih in telesnih potrebah, za srečen vspeli zdravljenja in še neko posebno milost; neka tretjerednica priporoča sebe in svojo mater za zdravje; M. G. v L. sebe in dva duhovnika; neka mati za vspeli svojega sinčka v šoli; neka oseba priporoča nekega grešnika za spreobrnjenje; več tretjerednic sebe in neketere druge v razne dobre namene; neka tretjerednica, da bi mogla natanko izpolnjevati dolžnosti tretjega reda; J. Kr. svojega soproga in otroke, ki po svetu študirajo in si kruha služijo, da bi po pravih potih hodili in dobri kristijani ostali. (Dar se oberne po namenu; Bog poverni!)

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: Mil. g. A. M. škof kerški za ozdravljenje svojega smertno bolnega brata; fr. Inccencij Golob, klerik za sprejem v red manjših bratov kapucinov; C. H. v I. da je dobila živo in zdravo dete, ki je bilo v smertni stiski; fr. S. D. za prejete milosti; F. D. iz cirkniške fare za hitro ozdravljenje velike bolečine na obrazu; K. D. v M. pri G. za ozdravljenje svoje bolezni na nogi in da je sin srečno zveršil šolsko leto in hči rešena bila iz zadrege; J. Z. za najdenje zgubljenega denarja; J. S. v Poli za ozdravljenje bolezni v glavi; neka tretjerednica iz Šoštanja za zdravje; A. K. v Sr. za trikratno vslišanje, ko ni bilo več nobene upanja; J. K. za vse v tem letu prejete dobrote; M. P. za vslišano prošnjo; I. C. za vse prejete dobrote; neka žena od N. za ljubozdravje po dolgi bolezni kervotoku; R. K. za rešenje iz nevarnosti, da zgubi velik del svojega imetja; D. I. tr. v Novicerkvi pri Celju za ozdravljenje hude in nevarne bolezni na kervi; nekedo za milost v veliki krivici obrekovanja; J. P. za večkratno vslišanje; A. B. za odvernjenje nesreče pri živini; L. F. od Sv. J. v Sl. g. za večkratno vslišanje; Fr. G. na Bl. za obilo pomoč v obupnosti; neka ženska za ozdravljenje neke domače živali; M. Sp. iz Br. za ozdravljenje; H. J. za ozdravljenje gospodarjeve živine; neki tretjerednik za ozdravljenje svojega otroka; neka oseba, da se je poravnala krivica, ki se ji je bila zgodila; neka tretjerednica za neko telesno pomoč; M. A. P. za zboljšano zdravje in več prejetih milosti.

nemške besede v severno-slavenskih jezikih imajo prav tako kakor naša slovenščina $\acute{s}$ za začetni s , prim. Matzenauer, Cizi slova ve slovanských řečech, str. 376 id.; torej so morali severni Nemci nekedaj v tem primeru govoriti, kakor še zdaj naši Kočevarji, samo da je šlo kočevsko narečje z mehčanjem še dalje. Ne le pred samoglasniki, temuč tudi pred l , m , n in w (koč. b) je namreč omečilo prvotni s , staronemški $\acute{s}$, (ki je v tem primeru v književni nemščini ohranjen), v $\acute{z}$: žlonge, žnaidar itd. Kočevsko narečje bi bilo torej po ohranjenju staronemškega šumečega glasu v vseh primerih v tem oziru na najstariši stopinji nemškega glasoslovja, po omehčanju terdega, kjer je bilo le mogoče, pa najnapredniše.

V drugih narečjih se je šumeči glas več ali menj nadomestil s s ikavcem. Najmenj v južno zapadnih, švabskem in alemanskem. V teh se še govori, kakor kaže naslednji modri distihon:

Sveštr, šönste, du šprihst mit šattn,*) du šraipst für gešpenštr,
Stest und knospest und blüšt, abr frvaist išt der gaist.

V vshodnih narečjih in splošni visoko-nemški izreki je ostal $\acute{s}$ pred soglasniki le v začetku korenov, v sredi in na koncu se je očistil v s :

Svestr, šönste, du šprihst mit šattn, du šraipst für gešpenstr,
Stest und knospest und blüšt, abr frvaist ist der gaist.

V severno-zapadnih se je $\acute{s}$ tudi v začetku pred t in p očistil v s ; tam se izrekuje natanko po sedanji knjižni pisavi, torej: „sprihst, gespenstr, stest“. V dolnji nemščini se je spremenil tako tudi pred l , m , n , w : „svestr“, ostal je $\acute{s}$ le, kjer je bil nekedaj na njim h (prvotno k): „šönste, šraipst“. Naposled v holandskem (flamskem) jeziku in sosednjih nemških narečjih govore tudi v tem primeru s z ohranjenim h : „shönste, shraift“ (pisano „schoonste, schrijft“). Glasu $\acute{s}$ flamsčina in omenjena narečja ne poznajo.

Vse to bi se bilo torej lahko tako godilo po Rappovi teoriji, ki bi jo krepko podpirale stare nemške izposojenke v slavenskih jezikih in zlasti tudi pisava naših frizijskih spominikov. Ali neka težava ostane: v prvotni indogermanski si moramo vendar le misliti, kakor kažejo ostali indogermanski jeziki, $\acute{s}$, ne $\acute{z}$, in ni kaj prav verjetno, da bi se bil ta glas v stari nemščini popolnoma v $\acute{z}$ spremenil, le da bi se potem v posameznih narečjih začel berž zopet nazaj spreminjati v s . Kaj torej? Ali naj zaveržemo Rappovo misel popolnoma? ali naj jo morebiti naravnost na glavo postavimo? Ali naj mislimo, da je najstariše to, kar velja zdaj v flamsčini, in najmlajše, kar v kočevščini? To nam branijo misliti stare izposojenke v slovenščini in frizijski spominiki. Vendar ne obupajmo! Vse se da v lepo soglasje spraviti, ako si mislimo stari nemški s ko nekaj srednji glas mej našima s in $\acute{s}$, torej nekaj $\acute{s}$. Ta se je pred samoglasniki vže zgodaj začel mečiti v $\acute{z}$. Slovenom, ki teh dveh glasov niso imeli v svojem jeziku, se je zdelo, da slišijo $\acute{s}$ in $\acute{z}$, in so toraj v dotičnih izposojenkah $\acute{s}$ in $\acute{z}$ nadomestili s $\acute{s}$ in $\acute{z}$. Nemci

*) Gelehrten, natürlich.

sami pa tudi niso bili stanovitno zadovoljni z *ś* in *ž*; naredili so torej iz *ś* nekod in v nekih primerih *š*, nekod in v drugih primerih pa *s*, ravno tako iz *ž* ali *š* ali, in to navadno, *z*. To si je učena senca že sama tako mislila: pa po zaslugi vis. g. Martina Matvejeviča je prišla zdaj na to, da tako sodijo današnji tudi učeni germanisti, n. pr. „W. Wilmans, o. Prof. der deutschen Sprache und Litteratur an der Universität Bonn“, v „Deutsche Grammatik, Lautlehre“ § 103, kjer stoji na str. 130: „Anm. 1. Die Annahme, dass das alte *s* dem *š* näher stand als unser jetziges *s* hat zuerst Braune ausgesprochen und begründet.“ Spred pa piše: „zwischen beiden (namreč *s* in *š*) lag das alte *s*, das mit stärker gehobener Zungenspitze als unser gemeingültiges *s* gesprochen wurde, wie noch jetzt im Englischen und im nordwestlichen Deutschland. Dieser mittlere Laut wurde aufgegeben“. Nekod ga je nadomestil čisti sičnik, nekod pravi šumnik, nekod zdaj ta zdaj oni. Tujega vpliva za to ni bilo nič treba.

Tudi mehčanje glasu *s* (ali *ś*) v *z* (ali *ž*) je čisto samostojna nemška posebnost, ki se začenja že v najstariših časih, že v gotovščini. Ta najstariši germanski kaker tudi prvotni *z* (ali *ž*) se je spremenil v stari nemščini v *r* (prav kaker je menda v latinščini n. pr. „*generis*“ iz „*genesis*“ in to iz „*genesis*“ in kaker se izjemno tudi pri nas *ž* spreminja v *r*, „*vré*“ iz „*vžé*“, „*r en e m*“ iz „*ž en e m*“); prim. starobaktersko „*m a z g a*“, stsl. „*m o z g ŭ*“, stnem. „*m a r c*“, got. „*i z a i*“ althd. „*i r u*, „*i r o*“ t. j. „*i h r*“ itd. Tisti *ž*, ki je pozneje nastal iz *ś*, pa se ne spreminja več v *r*, temuč le v *z* ali *ž*, to je, v drugih narečjih v *z*, v kočevskem v *ž*. In kaker smo že videli, je v kočevskem to mečenje najdelj in najdosledniše dognano. Ako se je namreč v dolnji nemščini začetni *ś* pred samoglasniki in v flamščini tudi pred *w* spremenil v *ž* in dalje v *z* (zoon, zwaard, zwijn), se je z enako pravico v kočevščini spremenil v *ž* in dalje v *ž* ne le v teh primerih, temuč tudi pred *l*, *m*, *n*, (žün, žbuerts, žbain, žlonge, žmauts, žnaidar). Poslednje primere posebno povdarjam, ker nam poterjujejo, da je kočevsko omehčavanje res nemškega, nikaker ne slovenskega, vira in ker nam kažejo, od kod so naše najstariše nemške izposojenke. Mi prav lahko izgovarjamo tudi *šl*, *šm*, *šn*: „šlósar, šmir, šnita“; torej niso naši stari naredili: žlahta, žlak, žleht, šma'lc, žnó'ra, žvi'ra itd. za „šlahta, šlag, šleht“ itd., temuč Kočevarji, ki *šl*, *šm*, *šn*, ne terpe. Vender je res, da kažejo naše oblike, kaker: „žni'dar, žna'bélj, žvi'ra“ v primeri z današnjimi kočevskimi: „žnaidar, žnúbl, žbeartsv (?)“ na neko stariše narečje.

Po vsem tem stoji terdno ko Kavkaz in Krim, žihr ima vzrok svojega glasu kaker tudi svojega pomena v nemščini. Stsl. futurum exactum pa ima nasproti ne le vzrok svoje sestave v slovensščini, tudi po pomenu ne more biti iz nemščine vže zato ne ker stara nemščina in stara germanščina sploh tega časa ni imela niti poznala (prim. Moritz Heyne, Kurze Laut- und Flexionslehre der altgerm. Dialekte, Paderborn 1880 str. 162) — e n úo ne dáne, i cve psío nébéne, kaker pravijo na Latovskem.

(Dalje prih.)